

Kilden teater og konserthus
Sjølystveien 2
4610 Kristiansand
E-post: post@kilden.com

KILDENS EIERE

Kristiansand kommune
Agder fylkeskommune
Grimstad kommune

HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE

Fædrelandsvennen
Agder Energi
Sparebanken Sør

SAMARBEIDSPARTNERE

JBU Eiendom
Kanalbyen
Lexus

Forsidefoto: Frank Otto Pedersen / Landskapsfotografene

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS ÅRSRAPPORT 2019

4–5	FORORD
6–7	SJANGERSPRENGENDE SAMARBEID
8–9	PÅ NETT MED PUBLIKUM
10–11	RETT I HJERTET
12–13	BÆREKRAFTIGE VALG
14–15	2019 I RENE TALL
16–17	STATISTIKK
21–24	ÅRSBERETNING
25–28	ÅRSREGNSKAP
29–35	ÅRSREGNSKAP MED NOTER

Det oppleves litt spesielt å skulle oppsummere et år der jeg selv ikke var ansatt i Kilden teater og konserthus. Likevel gjør jeg det. Jeg tror vi kan ta med oss mye fra året som har gått inn i tider som har vist seg å bli annerledes, men som samtidig rommer spennende muligheter.

2019 var et svært aktivt år for Kilden, med totalt 848 store og små arrangementer. Publikumstallet endte på nesten 176 000, noe som er litt under gjennomsnittet for Kildens åtte driftsår. Setebelegget på våre egenarrangement endte på 70 prosent, noe som er en tydelig forbedring fra året før.

Vi gleder oss også over en solid økning i antall scenekunst-produksjoner i Kilden, over Kristiansand Symfoniorkestres fine oppsving i antall publikummere og abonnenter, og over Kristiansand.Nå - Kildens store fellesløft i 2019. Vandreforestillingen var en samarbeidsproduksjon mellom Kilden Teater, Kilden Opera, KSO og Kilden Dialog, og synliggjorde kraften i å forene kunstneriske krefter – noe vi har store muligheter til i et kunsthussom vårt.

Også utenfor Kildens egne vegger skjedde store begivenheter som får betydning for vår virksomhet fremover. Kristiansand kommune bestemte seg for å bygge ny kulturskole vegg i vegg med Kilden. Sørlandets Kunstmuseum bestemte på samme måte å bygge Kunstsiloen i og rundt den gamle kornsiloen som er vår nærmeste nabo. Sammen med Kilden vil disse to virksomhetene utgjøre et nasjonalt kunstnerisk tyngdepunkt og vi ser frem til samarbeidet i årene som kommer.

Kilden skal være et regionalt kunstnerisk og kulturelt møtested med appell til alle. Kildens

tilbud er og skal være mangfoldig og vi skal appellere til et bredt publikum. Samtidig skal Kilden ha kraft til å markere seg som et nordisk tyngdepunkt. Kilden har stor styrke i seg selv, men samarbeider også med mange aktører for å nå målene. Samarbeid blir enda viktigere i årene som kommer.

Økonomisk ble 2019 et akseptabelt år. Omsetningen var på 247 millioner, en liten nedgang fra 2018. Egeninntektene ble på 60,8 millioner kroner, noe som tilsvarer cirka 25 prosent. 20,5 millioner kroner av dette var billettinntekter.

Egenkapitalen var ved utgangen av 2019 vel 1,4 milliarder, noe som i stor grad utgjøres av et gjeldfritt bygg.

2020 blir et annerledes år preget av Covid 19. I skrivende stund (mai 2020) formidles det mye god kunst gjennom Kildens digitale saler, mens publikum dessverre ikke får komme inn i huset. Kilden har lenge jobbet med digital produksjon og formidling, men korona-pandemien har ført til en digital «eksplosjon» både i Kilden og i kulturmiljøet generelt. Vi er stolte over å ta del i dette digitale løftet. Kilden vil fortsette å produsere digitalt også etter pandemien, de digitale kanalene skal være viktige scener for oss. Men vi ser naturligvis frem til å ønske vårt publikum tilbake i bygget som både vi og befolkningen har blitt så glade i.

Vi lover å fortsette med å begeistre, provosere og engasjere. Ingen skal forlate Kilden uberørt!

Harald Furre
administrerende direktør

SJANGER-SPRENGENDE SAMARBEID

Kilden skal levere kunst som overrasker og utfordrer – og som alltid er av god kvalitet.

Kilden har som visjon å ha kunstnerisk skaperkraft til å bli et kraftsenter i Norden, og vårt hovedmål for de neste årene er kunstnerisk vekst. For å oppnå dette kreves blant annet nyskaping, noe Kildens store fellesløft i 2019 er et godt eksempel på. Vandreforestillingen *Kristiansand.Nå.* synliggjorde hvilke muligheter som ligger i å forene de kunstneriske kreftene til Kilden teater og konserthus. Forestillingen var et nyskapende samarbeid mellom Kristiansand Symfoniorkester (KSO), Kilden Teater, Kilden Opera, Avdeling for barn og unges psykiske helse (Abup) og Sørlandets Kunstmuseum. Den musikalske grunnmuren i forestillingen var et symfonisk bestillingsverk skrevet av komponist Magnar Åm. Også seniorkoret Sølvstrupene, frilans dansere, teatergruppen Fotspor og ungdomsteateret UngdomsKilden bidro. I tillegg rommet forestillingen mange frivillige, blant annet prester, pensjonister og politikere. Forestillingen lot publikum vandre rundt i Kilden, og tok pulsen på Kristiansand, eller samfunnet, på en overraskende, engasjerende og nyskapende måte.

Kilden Teater viet teateråret 2019 til demokratiet, og forestillinger som *Helt Privat*, *Sokrates' forsvarstale* og *Lik og del* satte spørsmål om ytringsfrihet, likestilling og

rettssystemet på dagsorden. Teateret hadde i 2019 11 oppføringer, hvorav fem uroppføringer var representert på Heddadagene. Teateret fortsatte sin satsing på barn og unge med hele 117 turneforestillinger av *Den lille prinsen*. Sommerens store teatereventyr var *Fruen fra Havet* i Fjæreheia, høstens publikumssuksess ble *Henrik Ibsens samlede verker på 78 minutter* og i november kom urfremføringen av familiemusikalen *Trolle* av Aleksander Rybak. Forestillingen fikk gode kritikker og gikk for fulle hus.

Romantikken og klassisismen preget 2019 for KSO, som blomstret under ledelse av sjefdirigent Nathalie Stutzmann og 1. gjestedirigent Julian Rachlin. Orkesteret hadde tre urfremføringer, 12 regionale konserter og flere spennende samarbeid med artister som Ane Brun, Trygve Skaug og Come Shine. Orkesteret medvirket også i prosjekter for barn og unge i samarbeid med Dyreparken, Norges musikkhøgskole og Aust-Agder Musikkråd.

Kilden Operas storsatsing i 2019 var *Kristiansand.Nå.* I mars fikk Eir Inderhaugs suksessforestilling *Jeg er Lucia* et etterlengtet comeback i Kilden, og solgte fire fulle hus.

Foto: Jon-Petter Thorsen / Aptum

Silicon Valley-veteran ber alle stenge sosiale medier-kontoene sine. Nå.

Len ny bok er dét den utvetydige oppfordringen fra en av Silicon Valleys mest innflytelsesrike pionérer, han som angivelig kom opp med virtual reality-begrepet i sin tid, Jaron Lanier. Det er forresten ikke bare Lanier som anbefaler det. Frykten for sosiale medier kommer fra overraskende hold.

«Enorm skyldfølelse»

Mange satte kaffen i halsen da Sean Parker, Facebooks tidligere toppsjef, for et års tid siden beskrev hvordan Facebooks forretningsmodell ble til.

«Det handlet bare om hvordan vi skulle klare å kapre mest mulig av tiden og oppmerksomheten din,» forklarte han, innrømmet å ha utnyttet «denne svakhet i den menneskelige psyken» og uttrykt dyp bekymring for våre barns hjerner.

Omtrent samtidig sa Chamath Palihapitiya, tidligere sentral i Facebooks avdeling for brukere, i en forelesning på Stanford Business school at «dopamindrevne tilbakemeldings-hamsterhjul vi skapte ødelegger samfunnet».

«Jeg har en enorm skyldfølelse,» la han til.

Begge har førstehåndserfaring. Ingen av dem – heller ikke Lanier – er teknologiskeptikere. Ingen er imot mobiltelefoner, internett eller sosiale medier.

De mener at forretningsmodellen er uetisk.

8

Vanedannende

Ifølge Lanier er forretningsmodellen som Face-

«...et som tidligere ble
reklame, er blitt kon
overvåking, analyse
manipulering av ad

PÅ NETT MED PUBLIKUM

Kilden vil alltid jobbe for å nå flere publikummere, og i 2019 tok vi i bruk enda flere plattformer å gjøre det på.

2019 var et svært aktivt år for Kilden, med rett under 850 store og små arrangementer. Publikumstallet, 176 000 publikummere, er litt under gjennomsnittet for Kildens åtte driftsår. Selve setebelegget på våre egenarrangementer endte på 70 %, noe som er en tydelig forbedring (63 % i 2018). Antall scenekunstproduksjoner i Kilden økte kraftig, med 49 i 2019 mot 22 i 2018.

Vi gleder oss stort over at Kristiansand Symfoniorkester har hatt markant publikumsøkning med i snitt 618 publikummere per konsert. Det er det høyeste tallet siden Kildens åpning. Antall abonnenter stiger også med en økning på 100 abonnenter siden foregående sesong, noe som utgjør hele 24%.

Kilden er opptatt av å treffe publikummere der de er, noe Kilden Digital med all tydelighet illustrerer. I 2019 lanserte Kilden Digital appen KSO Play, som inneholder egenproduserte konsertopptak av høy kvalitet til både eksisterende og nye publikummere. I 2019 hadde appen over 40 000 visninger av enkelte verk.

Kilden Teater trakk i høstsesongen fulle saler med publikumssuksessene *Henrik Ibsens samlede verker på 78 minutter* og *Trolle*. Samlet sett viser publikumstallet for teateret en nedgang fra foregående år, der færre seter til DKS-forestillinger er blant forklaringene på dette.

LIK OG DEL

Måloppnåelse

Kilden skal være ledende i Norden i utføring av det sosiale samfunnsoppdraget

RETT I HJERTET

Kilden tar samfunnsoppdraget et steg lenger enn mange, ved å invitere andre til å skape kunst sammen med oss.

Et viktig mål for Kilden er å være ledende i Norden i utføring av det sosiale samfunnsoppdraget. Vår spydspiss i dette arbeidet er Kilden Dialog, som er et *kompetansesenter for medskapende kunst og sosial praksis*. Kilden Dialog utfordrer tradisjonelle oppfatninger om hva kunst kan være i et profesjonelt teater og konserthus. I prosjektene kobles Kildens kunstneriske og faglige ressurser med marginaliserte grupper av både unge og voksne, og sammen skaper de grensesprengende scenekunst. I 2019 var det premiere på en ny oppsetning av *SPOR*, for tredje gang. Den banebrytende forestillingen samler ungdom med psykiske og fysiske funksjonsnedsettelse, deres medelever og et fullsatt symfoniorkester. Her får elevene uttrykt hvordan det er å være ungdom i dag, gjennom blant annet dans, monologer og sang. Forestillingene var utsolgt tre måneder i forveien og ble sett av 2400 publikummere. Det sier noe om berøringskraften til forestillingen. Publikum og anmeldere forteller om å bli truffet rett i hjertet av ungdommene på scenen.

Maskefall var et helt nytt dialog-prosjekt i 2019. Forestillingen inviterte unge og voksne som har hatt utfordringer med rus og/eller psykisk helse til å medvirke både i manusprosessen og på scenen. Resultatet ble sterke og tankevekkende beretninger som berørte både publikum og de medvirkende. Kilden Dialog tror nettopp på at kunst og kultur kan bidra til økt livskvalitet, fellesskap, verdiskaping og samfunnsutvikling.

Måloppnåelse

Kilden skal utvikle seg som et skapende fellesskap av medarbeidere, kjennetegnet ved et godt arbeidsmiljø der satsing på **digitalisering og bærekraft** sikrer at mest mulig av ressursene våre går til skapende virksomhet.

BÆREKRAFTIGE VALG

Kilden vil bidra til grønnere samfunnsutvikling, der mest mulig av ressursene går til skapende virksomhet.

Kilden har som ambisjon å utvikle seg som et skapende fellesskap av medarbeidere. I tillegg til å jobbe for et godt arbeidsmiljø tar vi også samfunnsansvar ved å satse på bærekraftige løsninger. I 2016 ble vi klimapartner i Agder-nettverket. Det innebærer at vi er med i arbeidet for å skape grønnere og mer konkurransedyktige regioner, samt å jobbe sammen om å redusere klimagassutslipp og stimulere til grønn samfunns- og næringsutvikling. Som en del av avtalen har Kilden forpliktet seg til å være en miljøsertifisert bedrift, og ble i 2017 en Miljøfyrtårnbedrift. Det innebærer at vi oppfyller rundt 80 ulike krav til arbeidsmiljø og HMS, innkjøp, energibruk, avfallshåndtering, transport og utslipp. Vi er stolte over å ha tatt et grønt valg, og har stor tro på hva vi kan få til gjennom dette samarbeidet.

2019 i rene tall

KILDEN

Antall publikum
176 000

Antall arrangementer
848

Publikum på egenproduksjoner
130 500

70% setebelegg 2019

63% setebelegg 2018

KILDEN TEATER

49 scenekunst-
produksjoner

48 egenproduksjoner

9 produksjoner norsk
samtidsdramatikk

5 produksjoner rettet
mot barn og unge

KRISTIANSAND SYMFONIORKESTER

29 400 publikum

24% vekst i antall
abonnementer

179 musikkverk

68 norske
samtidsverk

19 utenlandske
samtidsverk

Tittel	Antall forestillinger	Antall publikum
Den lille prinsen – Den kulturelle skolesekken (DKS)	131	11173
Den lille prinsen	2	150
Skilpadder hele veien ned	8	433
Sokrates forsvarstale	23	1517
Lik og del	17	1154
Lik og del på Heddadagene	2	119
Helt privat	8	1164
Sidespringerne	16	1411
Fruen fra havet	10	5049
Henrik Ibsens samlede verker på 78 minutter	58	5558
Kristiansand.Nå (utdrag) i Grimstad	1	150
Kristiansand.Nå	3	1319
Kristiansand.Nå – DKS	6	3317
Trolle	24	11690
Generalprøver/Prøveforestillinger	16	1706
ASSITEJ Artistic Gathering 2019 (se neste side)	71	8495
SUM	396	54405

ASSITEJ Artistic Gathering 2019	Antall forestillinger	Antall publikum
Peer Gynt teaterkonsert	1	610
Peer Gynt teaterkonsert – DKS	1	830
ASSITEJ programslipp	1	15
Rita	2	642
IIAN gathering - Seminar i Dansesalen	1	15
Myriads of Worlds	2	126
Norwegian wood: - Seminar i Teaterbaren	1	28
Nurturing National Centres - Workshop i Konsertbaren	1	21
Childrens memory of performance - "Talk" i teaterbaren	1	55
Åpningsseremoni i foajeen	1	500
Artistic Encounter Konsertbaren	1	89
Night light	2	101
Rita	2	490
Children as audience and co-researchers - "talk "	1	67
Imagining the future by using new technologies. Seminar	1	49
Myriads of Worlds	2	184
TYA and migration - Symposium	1	30
Sensorial practices in performing arts for babies.	1	71
Young Dance Network: Kick off	1	50
Artistic Encounter Konsertbaren	1	50
Baba Yaga	2	239
Night light	3	164
Garage	2	462
Sensorial practices in performing arts for babies	1	46
Projects from around the world - Presentation	1	37
How small children meet art in different parts of the world - Seminar	1	84
Safe place- Theatre festival for children on the autistic spectrum	1	37
TYA for the very small in light of the Nordic perception of the child	1	78
Prospero - intercultural theatre laboratory	1	45
Artistic Encounter Konsertbaren	1	60
Garage	2	474
Playful tiger	2	176
Walls- An invitation to reflect borders and walls	1	45
Baba Yaga	2	240
From bully to ally - Theatrical tecniques to heal difficult children	1	6
Playing a child as an adult - Roundtable	1	10
Animalium Workshop	1	15
Playing a child as an adult - Workshop	1	18
Artist Talk led by Tony Reekie festival bar	1	100
Artistic Encounter Konsertbaren	1	63
Garage	2	315
Tiger Tale	2	374
The Girl With The Ugly Face	2	230
Alternative dramaturgies for cross cultural productions	1	36
Can the Norwegian model inspire a direction for the future	1	23
Art is a free voice? - Seminar	1	24
Workshop presentation - Forestilling i 5 etasje	1	60
FLOU !	1	200
Meet the Artistic Council!	1	50
Soundpainting workshop multisalen	1	30
An Empty Space and the Performer: Opportunities and Challenges	1	11
The Girl With The Ugly Face	2	200
FLOU !	1	90
Memory in the Bag	1	272
AAG2019 Closing party - Seremoni	1	158

Tittel	Antall konserter	Antall publikum
Nyttårskonserteren 2019: En aften i Wien, med russisk vri!	3	2642
Nyttårskonserteren 2019: En aften i Wien, med russisk vri! i Arendal kulturhus	1	525
Bilder fra en utstilling	1	568
Kammerkonsert på Sørlandets Kunstmuseum	1	100
We come in peace	2	1127
Modne mestere og Stutzmann	1	486
Kammermusikk på Arkivet	1	47
Åpen prøve KSO	1	186
Valentinsdag med Henning Kraggerud og Nathalie Stutzmann	1	692
Come shine og KSO	1	412
Ung klassisk minikonsert	1	75
Ung klassisk	1	446
The planets	1	606
Kammerkonsert KSO Frikirken	1	25
Magisk orkesterkoloritt	1	408
Henning Kraggerud – Komponist og solist	1	289
Kammermusikk på Arkivet	1	31
Brahms tyske requiem	1	788
KSO og Dyreparken	2	1455
Mozart, Brahms og Stutzmann	1	697
Kammerkonsert i Multisalen	1	25
Festkonsert 17. mai	1	1369
Regionale ensemblekonserter KSO	3	182
Nordisk orkesterprakt	1	231
Sesongfinale med Nathalie Stutzmann	1	710
Stangholmen Live	1	1350
Praktfull sesongprolog	1	1024
Praktfull sesongprolog på Arendalsuka	1	612
Sesongåpning Stutzmann og Brahms	1	736
Dyrekvintetten gratis foajekonsert	1	71
Dyrekvintetten barnehagekonserter	8	440
Konsert (skoleturné Dahlske treblås)	1	45
Julian Rachlin gjennom fire årstider	1	915
Julian Rachlin i Arendal kulturhus	1	182
Åpen prøve KSO	1	67
Tsjajkovskijs Pathétique med Nathalie Stutzmann	1	593
KVE – Acapella konsert i Grim Kirke	1	85
Sibelius' andre og mest elskede symfoni	1	564
Kammerkonsert i Vågsbygd bibliotek	1	33
Stutzmann og norsk fiolintalent	1	781
Fædrelandsvennens ønskekonsert	1	839
Ønskekonserten i Mandal	1	170
Jordens sang	1	1036
Kammerkonsert KSO i Sigurd Lie-salen	1	54
Forrykende russisk	1	665
Sparebanken Sør-konsert	1	1016
Kammerkonsert på Arkivet	1	55
Charlies Basuner på Holte skole	2	470
Bach i Domkirken	1	811
KSO på byen	55	2499
Generalprøver	2	130
SUM	120	29365

Tittel	Antall forestillinger	Antall publikum
Jeg er Lucia	5	493
SUM	5	493

Tittel	Antall forestillinger	Antall publikum
Lørdagskolens konserter	3	193
SPOR (Den kulturelle skolesekken)	2	1204
SPOR	2	1189
Stryk på sørlandet	1	460
DUS den unge scenen	6	616
Sølvstrupene vårkonsert	1	400
Sølvstrupene foajekonsert	1	170
Maskefall	4	678
Juleevangeliet	2	2520
Prøveforestillinger og generalprøver	2	301
SUM	24	7731

Tittel	Antall forestillinger	Antall publikum
Formidlingsaktiviteter, omvisninger, førsnakk, babysang osv.	108	9756

Kilden Kultur har egen årsberetning.

KILDEN

TEATER- OG KONSERTHUS FOR SØRLANDET IKS

STYRETS ÅRSBERETNING 2019

23. april 2020

Kilden teater og konserthus for Sørlandet IKS (Kilden) har som formål å realisere, drive og videreutvikle institusjonen Kilden som en fullverdig institusjon for teater-, opera-, musikk- og kulturhusvirksomhet tilrettelagt for Kilden Teater, Kilden Opera, Kristiansand Symfoniorkester, Kilden Kultur og Kilden Dialog, gjennom produksjon, formidling og utvikling av et allsidig kunstnerisk repertoar.

Kilden skal være Sørlandets hovedarena for opera, scenisk og symfonisk kunstuttrykk, etablere Kristiansand og Agder-fylkene som en attraktiv kulturby og -region, og være en viktig møteplass for innbyggerne på Sørlandet. Kilden ønsker også å være en arena for lokale, regionale, nasjonale og internasjonale kunst- og kulturaktører.

Kildens vedtatte visjon er «*Kilden skal ha kunstnerisk skaperkraft til å bli et kraftsenter i Norden. Som Agders fremste møteplass skal vi ha appell til alle.*» Det innebærer at Kilden skal være som Agder: på kanten, samtidig fast grunn. I en tid der så mye skiller og isolerer, skal vi med vårt utgangspunkt i musikk og scenekunst dyrke og skape kunst som blir til her og nå, i møtet mellom mennesker. Kunst og kultur forener, binder historie sammen med dagen i dag og åpner fremtid. Vi ser vår egen virksomhet som fornybar og forplikter oss på at den skal ha bærekraft. Hver dag er det vårt mål at ingen skal forlate dette huset uberørt.

ORGANISERING

Kilden er et interkommunalt selskap som eies av Kristiansand kommune, Grimstad kommune, Vest-Agder fylkeskommune og Aust-Agder fylkeskommune. Kilden holder til i Kristiansand kommune og har også Kilden Amfi Fjæreheia, et utanlegg for scenekunst i Grimstad kommune.

Representantskapet

Representantskapet er Kildens øverste myndighet og behandler regnskap, budsjett og økonomiplan og andre saker som etter loven eller selskapsavtalen skal behandles i representantskapet. Representantskapet hadde i 2019 fire medlemmer: ordførere og fylkesordførere i Kristiansand kommune, Aust- og Vest Agder fylkeskommune og Grimstad kommune. Fra 1.1.2020 reduseres medlemmene til tre, som følge av at Aust- og Vest Agder fylkeskommune slås sammen til én fylkeskommune (Agder fylkeskommune). Kristiansand kommunes representant er representantskapets leder. Representantskapet skal fastsette resultatregnskap og balanse, herunder bruk av årsoverskudd eller dekning av underskudd, godtgjørelse til styret og andre saker som i henhold til lov hører inn under representantskapet.

I løpet av året har representantskapet avholdt 2 møter og behandlet 11 saker.

Styret

Styret for Kilden består av åtte medlemmer, herav tre representanter valgt av de ansatte. Styrets leder velges iht. forslag fra staten, ved Kulturdepartementet. Styrets medlemmer ellers, med unntak av de ansattes representanter, velges av representantskapet. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål, selskapsavtalen, selskapets årsbudsjett og andre vedtak og retningslinjer fastsatt av representantskapet, og påse at virksomheten drives i samsvar med lover og forskrifter. Styret skal videre sørge for at bokføringen og formuesforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret for Kilden har i løpet av året avholdt 6 ordinære møter og behandlet 64 saker. Styrets godtgjørelse er fastsatt i henhold til Kristiansand kommunes reglement for møtegodtgjøring mv. til folkevalgte, med enkelte justeringer.

AKTIVITET

2019 var et svært aktivt år for Kilden, med totalt 848 store og små arrangementer. Publikumstallet endte på nesten 176 000, noe som er litt under gjennomsnittet for Kildens åtte driftsår, og 11 000 færre enn i 2018. Setebelegget på våre egenarrangement endte på 70 %, noe som er en tydelig forbedring (63 % i 2018). Medregnet Kilden Kulturs egne arrangement opprettes likevel et høyt publikumstall for egenproduksjoner, til sammen ca. 130 500, i tråd med målsetningen i den overordnede strategien. Av disse var litt over 40 000 barn og unge, hvorav 15 000 grunnskoleelever på forestillinger i regi av Den kulturelle skolesekk, i Kilden eller på turné. Antall scenekunst-produksjoner i Kilden har økt kraftig siden året før, med 49 i 2019 mot 22 i 2018. Hele 48 av disse var egenproduksjoner. Ni (9) produksjoner var i kategorien norsk samtids-dramatikk, fem (5) av disse var rettet mot barn og unge. Kristiansand Symfoniorkester kan vise til en fin økning i antall publikummere, 29 400, og abonnementstallene viser en oppgang på nesten 24 % fra forrige sesong. Orkesteret fremførte 179 musikkverk, hvorav hele 68 var norske samtidsverk og 19 var utenlandske samtidsverk. Kildens store fellesløft var vandreforestillingen Kristiansand.Nå som var en samarbeidsproduksjon mellom Kilden Teater, Kilden Opera, KSO og Kilden Dialog.

ØKONOMI

Årsregnskapet

Regnskapet er utarbeidet etter anordnings-prinsippet. Utgifts- og utbetalingsarter (inntektsarter) regnskapsføres i bevilgnings-regnskapet på transaksjonstidspunktet. Dette

innebærer, for eksempel, at ved kjøp av tjenester skal utgiften regnskapsføres når tjenesten er utført/levert. Ellers vises det til prinsipper utarbeidet av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

I 2019 oppnådde Kilden en omsetning i driften på kr 247,0 millioner som er en liten nedgang sammenliknet med 2018. Egeninntektene ble på kr 60,8 millioner som tilsvarer ca 25 %. Kr 20,5 millioner av dette var billettinntekter.

Regnskapsmessig resultat (drift) før bruk/avsetninger, ble på kr. 0,36 mill mot budsjettert resultat på kr 4,5 mill. millioner. Resultatet avsettes til Kildens disposisjons- og bundne driftsfond.

Kildens investeringsutgifter i 2019 var på kr 3,73 millioner. Finansieringsmidlene var på kr 1,0 millioner. Underdekningen på finansieringsmidlene på kr 2,73 millioner dekkes av Kildens disposisjonsfond.

Den bokførte egenkapitalen var ved utgangen av 2019 positiv med kr 1 473 millioner, hvorav kr 22,6 millioner mot ulike fond.

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede. Til grunn for antagelsen ligger resultatet for 2019, budsjett for 2020, handlingsplan for år 2020 - 2023. Gjennomførte og planlagte drifts- og investeringstiltak og handlingsplaner forventes å gi fortsatt positiv drift.

Styret mener at årsregnskapet og noter gir et korrekt bilde av selskapets sine eiendeler egenkapital og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Covid-19 utbruddet (koronaepidemi) i 2020 har ført til en vesentlig makroøkonomisk usikkerhet. Det er på nåværende tidspunkt usikkert hvilken effekt utbruddet kan få for selskapet, samt om det vil ha noen påvirkning på selskapets videre drift og hvilken betydning det får for selskapets kontantstrømmer. Selskapets egeninntekter er bortfalt i perioden 12. mars tom 15. juni (kjent pr dd), men dette innebærer også reduserte kostnader. Det foreligger i dag ingen signaler på at dagens situasjon skal påvirke de tilskudd som er bevilget til selskapet.

Det er etter balansedagen ikke kommet frem andre forhold som har betydning for vurderingen av selskapets stilling og resultatet for 2019.

Pensjon

Kildens pensjonskostnader endte i 2019 på kr 14,73 millioner (herav kr 3,39 millioner mot premiefond KLP). Kostnadene knytter seg til pensjonsordninger i Sparebank 1, Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens

Pensjonskasse (SPK) samt avtalefestet pensjon (AFP).

1. juli 2016 etablerte Kilden ny midlertidig pensjonsordning basert på Lov om innskuddspensjon for alle fast og midlertidig ansatte i Kilden. Ordningen er etablert hos Sparebank 1. Ansatte med individuelle rettigheter i Statens Pensjonskasse, opprettholdt sine rettigheter her inntil videre. Ansatte som på grunn av sykemelding eller delvis uførhet ikke kvalifiserer til medlemskap i ny ordning, blir stående i gammel ordning inntil de er kvalifisert for opptak. Ansattes opptjente pensjonsrettigheter i gammel ordning (ytelse), uførepensjon og etterlattepensjon ble på samme tidspunkt flyttet fra DNB Liv til Kommunal Landspensjonskasse (KLP).

RISIKO

Økonomisk og operativ risiko

Det økonomiske risikobildet for Kilden vurderes til lav ved årets utgang. Lånegjelden (kr 4 millioner) har minimal eksponering for endringer i rentenivå da selskapet har fastrenteavtale. Lånet er planlagt ferdig nedbetalt og innfridd i 2021. Avsatte pensjonsmidler dekker de fremtidige estimerte pensjonsforpliktelser i Kilden (overdekning på kr 16,90 millioner). Kildens likvide midler er plassert i bank (rentekonto). Selskapet har i regnskapsåret innfridd alle sine betalingsforpliktelser og likviditetsgraden vurderes til god. Det er ellers ikke besluttet tiltak som endrer likviditetsrisikoen. Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser er til stede, men vurderes som lav da nødvendig sikkerhet kreves.

Den operative risikoen knytter seg i hovedsak til bygg- og sceneteknisk utstyr og vurderes til moderat/lav ved årets utgang. Det vil de nærmeste årene være behov for å erstatte deler av dagens scenetekniske utstyr, samt noe byggeteknisk utstyr.

Markedsrisiko

På markedssiden vurderes risikoen å være størst knyttet til muligheten for å opprettholde sponsorinntekter og kommersielle inntekter utover billettinntekter, på samme nivå som tidligere. Ut over dette kan samfunnsmessige endringer som fører til reduksjon i offentlige tilskudd, føre til umiddelbare endringer i selskapets driftsinntekter. Dette er dog utenfor Kildens kontroll og risikoen er å anse som lav.

ARBEIDSMILJØ

Kilden har et omfattende system for å ivareta HMS for ansatte, gjesteartister, publikum og besøkende. Det er søkelys på HMS i hvert stadium i Kildens daglige drift, samt i prosessen med å fremstille kunstneriske produksjoner. Arbeidsmiljølovens generelle krav er ivaretatt og arbeidet med å sikre et godt arbeidsmiljø og god trivsel på

arbeidsplassen pågår kontinuerlig. Kilden er også IA-bedrift.

Sykefravær og skader

Sykefraværet totalt i 2019 endte på 8,2 %, hvorav 7,5 % er langtidsfravær. Langtidsfraværet henviser seg til kronisk eller alvorlig sykdom. I 2019 videreførte administrasjonen arbeidet med søkelys på oppfølging av avdelinger/grupper med høyt sykefravær. Styret følger utviklingen i fravær tett.

Det ble i 2019 innrapportert 91 HMS-avvik og forbedringsforslag, mot 77 i 2018. Blant avvikene er det 15 som omhandler mindre personskader og 29 hendelser som kunne ha ført til personskade eller materielle skader.

Personvern

Det ble i 2019 registrert et mindre avvik mot personvernreglementet. Kilden har et eget personvernombud, som blant annet har til oppgave å gi råd og opplæring i personvern og GDPR.

LIKESTILLING

Kildens retningslinjer og policy forutsetter likebehandling av ansatte uavhengig av kjønn med hensyn til lønn, avansement, utdanning og arbeidsforhold ellers. Kilden hadde 226 faste ansatte i 2019, og sammen med engasjerte og innleide utgjorde dette 257 årsverk, fordelt på 26 forskjellige nasjonaliteter. Andel kvinner var ca. 45 %. Styret har en kvinneandel på 44 %.

Kildens ulike repertoar gjenspeiler et kulturelt mangfold, gjennom verkenes opphav og mangfoldet av utøvere som er involvert, og gjennom historiene som fortelles.

SAMFUNNSANSVAR

Kilden har nulltoleranse for alle former for korrupsjon, at arbeidstakerrettigheter respekteres, og er bevisst vår rolle i å sikre grunnleggende menneskerettigheter. Rutiner for intern varsling om kritikkverdige forhold i samsvar med arbeidsmiljølovens § 2 A-3 er på plass og gjort kjent. Kilden arbeider aktivt for å hindre trakassering og annen utilbørlig oppførsel. Kildens holdninger og nulltoleranse for trakassering formidles også til innleide og midlertidig engasjerte. Kilden har som uttalt mål å bli ledende i det sosiale samfunnsoppdraget. Gjennom det vi kaller dialogmetodikk skal kunsten vi skaper og virksomheten på alle plan motvirke utenforskap, fremme integrering og sosial verdiskapning. I 2019 har vi gjort dette blant annet gjennom satsinger rettet mot hele spekteret av alderssegmenter, kriminalitetsutsatt ungdom, ungdom med psykiske og fysiske funksjonsnedsettelse og andre marginaliserte grupper av både unge og voksne.

Klima og miljø

I 2016 ble Kilden Klimapartner i Agder-nettverket. Medlemsbedriftene her skal være effektive akseleratorer for å skape grønne og mer konkurransedyktige regioner, samt jobbe sammen om å redusere klimagassutslipp systematisk og stimulere til grønn samfunns- og næringsutvikling. Som en del av avtalen forpliktet Kilden seg også til å være en miljøsertifisert bedrift. I 2017 gjennomgikk derfor Kilden en sertifisering og ble en Miljøfyrtårnbedrift. Dette innebærer at ca. 80 ulike krav oppfylles mht. arbeidsmiljø og HMS, innkjøp, energibruk, avfallshåndtering, transport og utslipp.

KILDEN

TEATER- OG KONSERTHUS FOR SØRLANDET IKS

ÅRSREGNSKAP 2019

23. april 2020

ÅRSREGNSKAP

	Note	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsinntekter				
Salgs- og leieinntekter	3	20 325 397	17 300 000	24 588 905
Billettinntekter	3	20 493 267	25 400 000	26 713 812
Refusjon momskompensasjon	3	7 986 230	7 000 000	7 601 435
Refusjon NAV	3	9 186 616	600 000	7 703 483
Overføring fra eierkommuner	3	63 012 556	63 100 000	60 913 720
Overføring fra staten	3	123 100 000	123 100 000	118 800 000
Andre inntekter	3	2 855 146	5 500 000	6 662 683
Sum driftsinntekter		246 959 211	242 000 000	252 984 038
Driftsutgifter				
Lønn og sosiale utgifter	2, 4 og 6	175 660 460	167 500 000	169 511 351
Premieavvik, inkl AGA	4 og 6	(1 660 413)	(800 000)	(3 091 584)
Forbruksvarer og tjenester	4	45 497 278	50 500 000	52 270 031
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler	4	13 188 547	9 000 000	13 821 431
Inventar og utstyr	4	4 842 468	3 400 000	5 097 322
Overføringer	4	8 144 359	7 000 000	7 646 793
Avskrivninger	4 og 11	39 578 564	38 500 000	37 916 605
Sum driftsutgifter		285 251 263	275 100 000	283 171 949
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		(38 292 052)	(33 100 000)	(30 187 911)
Renteinntekter	7	1 374 510	1 300 000	1 402 692
Renteutg og låneomkostninger	5	295 076	200 000	292 608
Avdrag på lån	5 og 11	1 999 950	2 000 000	3 000 090
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		(920 516)	(900 000)	(1 890 006)
Motpost avskrivninger	4 og 11	39 578 564	38 500 000	37 916 605
NETTO DRIFTSRESULTAT		365 996	4 500 000	5 838 688
Korrigert slik				
Bruk av disposisjonsfond		1 871 165	900 000	908 991
Bruk av bundet driftsfond		500 000	500 000	-
Sum bruk avsetninger		2 371 165	1 400 000	908 991
Overført investeringsregnskapet mva komp	11	-	-	-
Avsatt disposisjonsfond	8	2 537 161	5 900 000	6 247 679
Avsatt bundet driftsfond	8	200 000	-	500 000
Sum overført/avsatt		2 737 161	5 900 000	6 747 679
REGNSKAPSMESSIG RESULTAT		-	-	-
INVESTERINGSREGNSKAP				
	Note	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Investeringsutgifter				
Lønn og sosiale utgifter		-	-	1 374
Utgifter bygg, anlegg og kunst	4	3 725 040	6 250 000	10 221 176
Ekstraordinære avdrag byggelån		-	-	-
Avsatt til disp.fond		-	-	-
Avsatt til investeringsfond	8	-	-	-
Utlån ansatte		-	-	-
Aksjer og andre andeler	9	-	200 000	271 545
Inndekking av tidl.års underskudd	13	-	-	-
SUM FINANSIERINGSBEHOV		3 725 040	6 450 000	10 494 095
Finansiering				
Salgsinntekter		-	-	-
Statlige overføringer		-	-	-
Andre overføringer	3	300 000	600 000	300 000
Avdrag på utlån	3	27 564	-	27 564
Salg av aksjer og andeler		-	-	-
Kompensasjon for merverdiavgift	3	676 155	1 250 000	1 844 876
Bruk av disposisjonsfond		2 721 320	4 600 000	6 321 655
Bruk av investeringsfond		-	-	2 000 000
SUM FINANSIERING		3 725 040	6 450 000	10 494 095
UDEKKET / UDISPONERT		0	-	0

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS

Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet / Kilden Center for Performing Arts
Sjølystv. 2, NO-4610 Kristiansand, Tel. (+47) 90 58 11 11, kilden.com, Org. nr. 986 471 836

ÅRSREGNSKAP

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018	Regnskap 2017
BALANSEREGNSKAP				
EIENDELER				
Anleggsmidler				
Faste eiendommer og anlegg	11	1 405 565 125	1 441 267 607	1 476 539 692
Inventar, utstyr og andre midler	11	29 893 580	30 044 622	22 467 554
Pensjonsmidler	6	113 279 276	112 183 086	101 805 274
Aksjer og andeler	9	2 517 871	2 517 871	2 246 326
Utlån ansatte	11	203 592	231 156	258 720
Sum anleggsmidler		1 551 459 443	1 586 244 341	1 603 317 565
Omløpsmidler				
Kasse/bankinnskudd	7	44 099 982	49 951 743	60 516 350
Premieavvik (akkumulert)	6	7 704 667	7 025 568	3 933 983
Offentlig etater (mva-komp/sykepenger)	10	2 459 483	2 922 862	2 549 144
Utlån ansatte	10	7 090	85 903	190 062
Andre fordringer (kunder, årsoppgjør og andre utgifter)	10	2 911 481	3 483 814	2 799 493
Sum omløpsmidler		57 182 703	63 469 890	69 989 032
SUM EIENDELER		1 608 642 146	1 649 714 231	1 673 306 598
GJELD OG EGENKAPITAL				
Egenkapital				
Disposisjonsfond	8	9 832 237	11 887 562	12 870 526
Bundet driftsfond	8	200 000	500 000	-
Investeringsfond	8	12 260 373	12 260 373	14 260 373
Udekket i investeringsregnskap	13	-	-	-
Kapitalkonto	14	1 453 459 744	1 484 421 159	1 497 634 564
Endring i regnskapsprinsipper	14	(2 906 235)	(2 906 235)	(2 906 235)
Sum egenkapital		1 472 846 119	1 506 162 858	1 521 859 228
Langsiktig gjeld				
Pensjonsforpliktelser	6	94 001 003	95 824 536	96 684 265
Langsiktig gjeld	5	4 000 140	6 000 090	9 000 180
Sum langsiktig gjeld		98 001 143	101 824 626	105 684 445
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	10	3 274 632	6 598 471	8 346 425
Offentlig gjeld og feriepenger	10	21 124 116	19 823 038	5 835 569
Tilbakebetaling mva-komp	10	-	-	-
Annen kortsiktig gjeld	10	13 396 135	15 305 237	31 580 930
Sum kortsiktig gjeld		37 794 884	41 726 746	45 762 924
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		1 608 642 146	1 649 714 231	1 673 306 598

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS

Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet / Kilden Center for Performing Arts
Sjølystv. 2, NO-4610 Kristiansand, Tel. (+47) 90 58 11 11, kilden.com, Org. nr. 986 471 836

KILDEN

TEATER OG KONSERTHUS FOR SØRLANDET IKS

NOTER TIL ÅRSREGNSKAP 2019

23. april 2020

Note 0	Regnskapsprinsipper
--------	---------------------

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 1999.

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering med tilhørende finansiering av disse aktivitetene. Resultatet vises i form av endring av arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld).

Regnskap og budsjett er utarbeidet etter anordningsprinsippet. Som hovedregel skal utgifts- og utbetalingsarter (inntektsarter) regnskapsføres i bevilgningsregnskapet på transaksjonstidspunktet. Dette innebærer, som eksempel, at ved kjøp av tjenester skal utgiften regnskapsføres når tjenesten er utført. For øvrig vises det til prinsipper utarbeidet av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Kasse og bankbeholdninger er oppført med virkelige beløp. Kortsiktige fordringer er oppført til pålydende. Avdrag på lån utgiftsføres i driftsregnskapet. Ekstraordinære avdrag føres i investeringsregnskapet. Kortsiktig og langsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Eiendeler og gjeld er vurdert i samsvar med regnskapsforskriftens § 8 (bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi). Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Aksjer er oppført til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas til virkelig verdi dersom dette er påkrevd.

Ihht skatteloven § 2-32 anses ikke selskapet som skattepliktig.

Note 1	Eiere
--------	-------

Eierfordelingen er som følgende:

Kristiansand kommune	60 %
Vest-Agder fylkeskommune	25 %
Aust-Agder fylkeskommune	12 %
Grimstad kommune	3 %

Kilden har en andelskapital pålydende kr 100 000,-, som er betalt inn av Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune.

Fra 1.1.2020 endres eierfordelingen til Kristiansand kommune 60 %, Agder fylkeskommune 37 % og Grimstad kommune 3 %. Dette som følge av at Aust- Agder fylkeskommune og Vest-Agder fylkeskommune slås sammen til én fylkeskommune.

Note 2	Årsverk, antall ansatte, godtgjørelser og ytelser administrerende direktør
--------	--

Årsverk

Kilden hadde i 2019 totalt 256,9 årsverk, hvorav 64,4 innleide. Kilden hadde 226 faste ansatte.

Styret

Det er totalt utbetalt **kr 462 000** i styregodtgjørelse. Styrets leder har mottatt kr 217 000, nestleder kr 39 000 og øvrige styremedlemmer i gjennomsnitt ca. kr 34 000 basert på oppmøte.

Godtgjørelse til revisor

Kilden benytter Agder Kommunerevisjon IKS som revisor. I 2019 er det utbetalt totalt kr 220 000 i honorar, fordelt slik:

	2019	
	Drift	Investering
Lovpålagt revisjon inklusive teknisk bistand	202 000	0
Andre attestasjonstjenester og bistand	18 000	
Sum	220 000	0

Ytelser administrerende direktør

	2019	
Lønn (brutto utbetalt)		1 196 000
Annet (telefon og avis)		4 000
Pensjon (Innskudd SB1)		185 000
Sum		1 385 000

Note 3	Drifts- og investeringsinntekter
--------	----------------------------------

I tabell under vises en detaljert oversikt over selskapets inntekter (avrundet til 1000) pr. 31.12;

	2019	
	Drift	Investering
Statlig støtte	123 100 000	0
Fylkeskommunal støtte:		

- Aust Agder	5 620 000	0
- Vest Agder	17 883 000	0
Kommunal støtte:		
- Kristiansand	37 533 000	0
- Grimstad	1 217 000	300 000
- Arendal	759 000	0
Momskompensasjon	7 986 000	676 000
Avgiftspliktig salg av varer og tjenester	11 096 000	0
Avgiftsfritt salg (billetter, billettavgift, leie lokal, annet)	27 020 000	0
Reklame/Sponsor	2 017 000	0
Refusjon NAV:		
- Syke- og foreldrepengerefusjon	9 050 000	0
- Andre refusjoner NAV	136 000	0
Andre overføringer/refusjoner:		
- Cultiva	320 000	0
- Sparebanken Sørs gavefond	600 000	0
- Andre (NKR, gaveforstrekning, mm)	2 620 000	0
Avdrag lån	0	28 000
Sum inntekter	246 958 000	1 004 000

Note 4 Drifts- og investeringsutgifter

I tabell under vises en detaljert oversikt over selskapets utgifter (avrundet til 1000) pr. 31.12;

	2019	
	Drift	Investering
Lønnsutgifter	142 722 000	0
Sosiale utgifter	31 871 000	0
Premieavvik inkl. akku. amortisering (pensjon)	-593 000	0
Forbruksvarer, tjenester og annet:		
- Varer og tjenester	26 267 000	0
- Inventar og utstyr	4 842 000	0
- Forvaltning, drift og vedlikehold	7 085 000	0
- Konsulenttjenester (kunstnerisk)	17 004 000	0
- Konsulenttjenester (annet)	8 330 000	
Betalt merverdiavgift	7 986 000	676 000
Avskrivninger	39 579 000	0
Tap på fordringer	158 000	
Investeringer i inventar, utstyr og kunst	0	3 049 000
Investeringer i transportmidler	0	0
Egenkapitalinnskudd	0	0
Sum	285 251 000	3 725 000

Note 5 Langsiktig gjeld og renter

Det ble i 2010 tatt opp et byggelån i Kommunalbanken på kr 317 millioner. Dette var et likviditetsslån i påvente av de årlige tilskuddene fra KUD til investeringsprosjektet Kilden. Tilskuddene fra KUD (investering) kom i andeler hvert år, med siste andel i 2015. I forbindelse med påbygg av ny 5. etasje i 2014, ble det så vedtatt at deler av tilskuddet skulle benyttes som finansieringen av påbygget og at innfrielse av byggelånet skyves fra 2015 til 2021.

Det ble betalt et avdrag på byggelån på kr 2,0 millioner i 2019 ihht låneavtale. Gjenstående byggelån pr 31.12 er på totalt ca. kr 4,0 millioner og er regnskapsført som langsiktig gjeld. Lånegjelden har minimal eksponering for endringer i rentenivå da selskapet har fast renteavtale med rentesats 1,921 %. Årets renteutgifter på kr 295 000 er ført i driftsregnskapet i samsvar med forskrift om årsregnskap og årsberetning og god kommunal regnskapsskikk.

Note 6 Selskapets pensjonsordning

Kilden har pensjonsordninger for sine ansatte i Sparebank 1 (SB1), Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens Pensjonskasse (SPK) samt Avtalefestet pensjon (AFP).

1. juli 2016 etablerte Kilden ny midlertidig pensjonsordning basert på Lov om innskuddspensjon for alle fast og midlertidig ansatte i Kilden. Ordningen er etablert hos SB1. Ansatte med individuelle rettigheter i SPK, opprettholdt sine rettigheter her inntil videre. Ansatte som på grunn av sykemelding eller delvis uførhet ikke kvalifiserer til medlemskap i ny ordning, blir stående i gammel ordning inntil de er kvalifisert for opptak. Ansattes opptjente pensjonsrettigheter i gammel ordning (ytelse), uførepensjon og etterlattepensjon ble på samme tidspunkt flyttet fra DNB Liv til KLP.

Pensjonsordning i SB1

Innskuddsbasert ordning innebærer at Kilden betaler et månedlig innskudd til den ansattes pensjonskonto.

Innskuddet fastsettes på basis av lønn. For lønn mellom 1G og 7G innbetales et innskudd på 7 % av lønn og for

Lønn mellom 7G og 12G innbetales 25,1 %. De ansatte kan selv velge risikoprofil med hensyn til forvaltning av pensjonskontoen. Ved død tilfaller pensjonskontoen de etterlatte. Ved overgang til ny ordning ble det innført en kompensasjonsordning for ansatte som fikk et beregningsmessig tap som følge av overgangen. Ansatte over 60 år per 1. juli 2016 sikres et samlet pensjonsnivå tilsvarende gammel ordning, i form av en driftspensjon. Beregningene foretas på faktisk fratredelsestidspunkt og driftspensjonen utbetales livsvarig.

Pensjonsordning i KLP

Frem til 1. juli 2016 ble de løpende pensjonskostnadene knyttet til selskapets pensjonsordning (ytelse) ført i driftsregnskapet. 1. juli 2016 ble det etablert en ny midlertidig pensjonsordning (innskudd). Oppsatte rettigheter ble fra samme dato flyttet fra DNB Liv til KLP. Rettighetene inngår i en lukket fellesordning og er tilpasset et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt. Basert på selskapets vedtatte amortiseringstid (10 år frem til 2014 og 7 år fra 2015), vil premieavviket fratrasket akkumulert amortisering, i sin helhet komme som inntekt/utgift i driftsresultatet (inntekt på kr 593 000,- i 2019) og deretter som inntekt/utgift de kommende ti/syv år (utgift på kr 237 000,- i 2020 ->).

Avsatte pensjonsmidler til lukket fellesordning i KLP dekker de fremtidige estimerte pensjonsforpliktelser i Kilden (overdekning på Kr. 16 896 000,-).

Årets netto pensjonsutgifter (KLP)	
Nåverdi årets pensjonsopptjening	80 000
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	3 741 000
Brutto pensjonsutgifter	3 821 000
Forventet avkastning pensjonsmidler	-4 904 000
Netto pensjonskostnad	-1 083 000
Administrasjonsutgifter	326 000
Amortisering premieavvik (sum)	1 065 000
Netto pensjonsutgifter inkludert administrasjonsutgifter	-309 000

Beregnet premieavvik	
Innbetalt pensjonspremie inkludert administrasjonsutgifter	904 000
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-326 000
Netto pensjonsutgifter inkludert administrasjonsutgifter	1 083 000
Premieavvik eksl AGA	1 660 000

Pensjonsforpliktelse (gjeld)	
Pensjonsforpliktelse 01.01	97 846 000
Årets pensjonsopptjening	80 000
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse	3 741 000
Utbetalte pensjoner	-1 776 000
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik	99 890 000
Amortisering estimatavvik – forpliktelse	-3 507 000
Brutto pensjonsforpliktelse. UB 31.12 – estimat	96 383 000
Gjenstående amortisering – forpliktelser	0
Brutto pensjonsforpliktelse. UB 31.12 – estimat, full amortisering	96 383 000

Pensjonsmidler (eiendeler)	
Pensjonsmidler 01.01	112 183 000
Pensjonspremie inkludert administrasjonsutgifter	578 000
Årets forventede avkastning	4 904 000
Årets utbetaling av pensjon	-1 777 000
Pensjonsmidler 31.12 uten estimatavvik	115 888 000
Amortisering estimatavvik – midler	-2 609 000
Brutto pensjonsmidler. UB 31.12 – estimat	113 279 000
Gjenstående amortisering – pensjonsmidler	0
Brutto pensjonsmidler UB 31.12 - est. full amortisering	113 279 000

Estimert over/underdekning pr 31.12	16 896 000
--	-------------------

Forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser	
Forventet avkastning	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,97 %
Antall pensjonister	35

Pensjonsordning i SPK

Kildens pensjonsordning i SPK skiller seg fra andre ordninger i forhold til fondsoppbygging. SPK forvalter ikke kapitalen som dannes gjennom innbetalt premie. Som følge av dette er det ikke mulig å foreta en

aktuarberegning for å tilkjennegi ordningens premieavvik, pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler. Ordningen gjelder for 15 av selskapets ansatte.

AFP

Kildens ansatte deltar i AFP-ordning som gir deltakerne en pensjonsytelse som er et livsvarig påslag til den ordinære pensjonsordningen, og som utbetales tidligst fra 62 år. Det er en rekke vilkår som må være oppfylt for at en ansatt har rett til AFP. AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalinger kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

Note 7 Kasse/Bankinnskudd/Renteinntekter

Kildens kasse/bankinnskudd utgjør per 31.12 totalt **kr 44 100 000,-** (se detaljer i tabell under). Av dette er kr 5 709 000,- plassert på egen skattetrekkskonto. Bankinnskuddene er plassert i Sparebanken Sør og SR-Bank.

	2019			
	Totalt	Kilden	SR-Bank	Sparebanken Sør
Bankinnskudd	32 030 000	0	13 164 000	18 863 000
Skattetrekk	5 709 000	0	5 709 000	0
Leietaker	6 292 000	0	6 292 000	0
Kasse	68 000	68 000	0	0
Annet	0	0	0	0
Sum	44 100 000	68 000	25 165 000	18 863 000

Årets renteinntekter på totalt **kr 1 375 000,-** er ført i driftsregnskapet. Dette i samsvar med forskrift om årsregnskap og årsberetning og god kommunal regnskapsskikk.

Note 8 Fond (disposisjon, bundne og investering)

Kildens fond utgjør pr 31.12 totalt **kr 22 293 000**. Tabell under viser en oversikt (avrundet) over fondene:

DISPOSISJONSFOND	2019			
	Saldo 01.01	Bruk av fond	Avsatt til fond	Saldo 31.12
Disposisjonsfond andelskapital eierne	100 000	0	0	100 000
Disposisjonsfond Kilden	7 033 786	2 721 320	1 334 161	5 646 626
Disposisjonsfond Musikal 2020	3 686 469	803 858	0	2 882 611
Disposisjonsfond Pensjon*	1 067 307	1 067 307	1 203 000	1 203 000
Sum alle fond	11 887 562	4 592 485	2 537 161	9 832 237

BUNDNE FOND	2019			
	Saldo 01.01	Bruk av fond	Avsatt til fond	Saldo 31.12
Bundet fond, dialog	500 000	500 000	0	0
Bundet fond, fargespill	0		200 000	200 000
Sum alle fond	500 000	500 000	200 000	200 000

INVESTERINGSFOND	2019			
	Saldo 01.01	Bruk av fond	Avsatt til fond	Saldo 31.12
Investeringsfond FDVU	12 260 000	0	0	12 260 000
Investeringsfond Foajé	0	0	0	0
Sum alle fond	12 260 000	0	0	12 260 000

*Pensjon (inndekning til bruk mot tidligere års akkumulert amortisering inkl. AGA)

Note 9 Aksjer og andeler

Kildens aksjer og andeler utgjør per 31.12 totalt **kr 2 518 000**. Det har ikke blitt kjøpt eller solgt aksjer og andeler i 2019.

Aksjer og andeler	Saldo 01.01	Salg	Kjøp	Saldo 31.12
Aksjer	0	0	0	0
Andeler	2 518 000	0	0	2 518 000
Sum alle fond	2 518 000	0	0	2 518 000

Note 10 Kortsiktige fordringer og gjeld

Kildens kortsiktige fordringer utgjør pr 31.12 totalt **kr 5 378 000,-** og kortsiktig gjeld **kr 37 795 000,-** Tabellen under viser en detaljert oversikt over fordringene og gjelden (avrundet):

Kortsiktig fordringer	
Forskuddsbaserte utgifter	10 000
Lån ansatte	7 000
Andre fordringer (kunder, årsoppgjør, mm)	2 902 000
Offentlig etater (mva-komp/sykepenger)	2 459 000
Sum kortsiktig fordringer	5 378 000

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS

Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet / Kilden Center for Performing Arts
Sjølystv. 2, NO-4610 Kristiansand, Tel. (+47) 90 58 11 11, kilden.com, Org. nr. 986 471 836

Kortsiktig gjeld	
Pensjon (avregning SP1)	-2 064 000
Leverandørgjeld	3 275 000
Leietakerkonto	6 292 000
Skattetrekk	5 709 000
Avsatte feriepenger	14 698 000
Arbeidsgiveravgift	5 904 000
Annet gjeld (gavekort, div kreditor, påløpt lønn, mm.)	3 981 000
Sum kortsiktig gjeld	37 795 000

Note 11 Anleggsmidler og varige driftsmidler

Anleggsmidler føres i balansen som eiendeler til anskaffelseskost. For å bli vurdert som investering, må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt ha en anskaffelseskost på minst kr 100 000,-. Avskrivninger føres både i driftsregnskapet og balansen. I driftsregnskapet føres avskrivninger som en driftsutgift med en motpost før netto driftsresultat. Netto driftsresultat påvirkes således ikke av avskrivningene. Tabell under viser en detaljert oversikt over driftsmidler:

Driftsmidler	Ansk.kost 01.01	Tilgang i året	Ordinære avskr.	Akku.av-og nedskr.	Bokført verdi 31.12	Avsk.sats
Bygninger og anlegg	1 553 107 826		31 183 669	217 583 430	1 304 340 727	2 %
Tekniske anlegg	91 789 757		4 589 488	22 819 096	64 381 173	5 %
Tomt (Sjølystveien)	35 914 732				35 914 732	0 %
Tomt (Taulleveien)	857 817				857 817	0 %
Inventar og utstyr	19 051 144	3 333 455	1 905 116	7 706 041	12 773 442	10 %
IKT-teknisk utstyr	14 331 588	391 585	1 833 673	6 038 394	6 851 106	5 %
Transportmidler	566 179		66 618	159 854	339 707	10 %
Kunst (Kilden)	10 000 000				10 000 000	0 %
Sum driftsmidler	1 725 619 043	3 725 040	39 578 564	254 306 815	1 435 458 704	

Årets tilgang avskrives ikke før neste år

Driftsmidler	Ansk.kost 01.01	Tilgang i året	Avgang i året	Bokført verdi 31.12
Utlån	231 000		28 000	203 000
Aksjer og eiendeler	2 518 000			2 518 000
Pensjon	112 183 000	1 096 000		113 279 000
Sum driftsmidler	114 932 000	1 096 000	28 000	116 000 000

Utlån av egne midler (langsiktig gjeld) føres som en finansieringsutgift i investeringsregnskapet. Mottatte avdrag/renter føres som finansiering.

Note 12 Endring i arbeidskapital

Arbeidskapitalen (omløpsmidler – kortsiktig gjeld) ble i 2019 redusert med **kr 2 355 325**. Tabellen under viser en oppstilling over balanse, drifts- og investeringsregnskapet, og endringen (reduksjon/økning) arbeidskapital.

Balanseregnskapet:	31.12.2019	31.12.2018	Endring
Omløpsmidler	57 182 703	63 469 890	
Kortsiktig gjeld	37 794 884	41 726 746	
Arbeidskapital	19 387 819	21 743 144	-2 355 325

Drifts- og investeringsregnskapet	Beløp 2019	Sum
Anskaffelse av midler:		
Inntekter driftsregnskap	246 959 211	
Inntekter investeringsregnskap	976 155	
Innbet.ved eks.finanstrans.	1 402 074	
Sum anskaffelse av midler	249 337 440	249 337 440
Anvendelse av midler:		
Utgifter driftsregnskap	245 672 699	
Utgifter investeringsregnskap	3 725 040	
Utbet. ved ekst.finanstrans.	2 295 026	
Sum anvendelse av midler	251 692 765	251 692 765
Anskaffelse - anvendelse av midler		-2 355 325
Endring ubrukte lånemidler (økning+/reduksjon-)		-
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskap		-2 355 325
Endring arbeidskapital i balansen		-2 355 325
Differanse (reduksjon/økning)		-

Note 13 Spesifikasjon av kapitalkonto og endring av regnskapsprinsipper

Den totale egenkapitalen har blitt redusert med totalt **kr 33 316 740**. Årets bruk av avsetninger har bidratt til en reduksjon på kr 2 355 324 og bevegelse på kapitalkonto med en nedgang på kr 30 961 415.

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS

Kilden Teater og Konserthus for Sørlandet / Kilden Center for Performing Arts
Sjølystv. 2, NO-4610 Kristiansand, Tel. (+47) 90 58 11 11, kilden.com, Org. nr. 986 471 836

Debet		Kredit	
1.1. Balanse (underskudd i kapital)		1.1.Balanse (kapital)	1 482 399 638
Debetposter i året:		Kreditposter i året:	
Av-og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	35 773 157	Aktivering av fast eiendom og anlegg	
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner, trasp.m.	3 805 407	Aktivering av utstyr, maskiner og transp.m.	3 725 040
Endring av pensjonsforpliktelse	-3 845 054	Endring av pensjonsmidler	1 096 190
Bruk av lånemidler	-	Avdrag eksterne lån	1 999 950
Salg av aksjer og andeler	-	Kjøp aksjer og andeler	-
Nedskrivning av aksjer og andeler	-	Oppskrivning av aksjer og andeler	-
Avdrag på sosiale lån	27 564	Utlån	-
31.12. Balanse (kapital)	1 453 459 744	31.12 Balanse (underk.i kapital)	
SUM DEBET	1 489 220 818	SUM KREDIT	1 489 220 818

Endring av regnskapsprinsipper i driftsregnskapet per 31.12:

Endring i prinsipp 1.1	(2 906 235)	
Bruk	-	Tilført -
	- Endring i prinsipp 31.12	(2 906 235)

Note 14Garantiansvar

Kilden har ikke avgitt noen økonomiske garantier, verken overfor private, firmaer eller offentlige virksomheter.

Kristiansand, 23. april 2020

Elektronisk signert

- Marianne Elisabeth Johnsen – Styreleder
- Geir Bergskaug – Nestleder
- Aase Marthe Johansen Horrigmo – Styremedlem
- Tore Askildsen – Styremedlem
- Mette Gundersen – Styremedlem
- Pål Svendsberget – Styremedlem
- Reidar Mosland – Styremedlem
- Nina Ruud – Styremedlem
- Harald Furre – Administrerende direktør

KILDENS EIERE

Kristiansand
kommune

AGDER
fylkeskommune

Grimstad
kommune

HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE

Fædrelandsvennen

SPAREBANKEN
SØR

agder energi

SAMARBEIDSPARTNERE

UGLAND
EIENDOM

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS